

Projekt riadenia Rady pre mediálne služby

(vypracoval: Ivan Tarabčák)

Tento projekt riadenia je vypracovaný na základe vyhlásenia výberového konania na funkciu riaditeľa Rady pre mediálne služby.

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) je orgánom štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktorý vykonáva svoju činnosť nezávisle. Na prvý pohľad sa môže zdať, že ide o malý správny orgán (jedno pracovisko, počet zamestnancov cca 80), avšak rozsahom agendy, kde je zároveň predpoklad ďalšieho rozširovania, ide o nepochybne dôležitý úrad. Vykonáva, okrem iného, reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, poskytovania platforiem na zdieľanie obsahu, poskytovania sprostredkovateľskej služby, poskytovania online sprostredkovateľských služieb, poskytovania internetového vyhľadávača, poskytovania služieb multimodálneho prístupu, vydávania periodických publikácií a prevádzkovania spravodajských webových portálov.

Rozsah činností Rady je stanovený najmä v zákone č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a vyplýva najmä zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ o audiovizuálnych mediálnych službách v znení neskorších predpisov, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 (Akt o digitálnych službách alebo DSA) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 (Európsky akt o slobode médií alebo EMFA). Dohliada však aj nad povinnosťami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1150 o podpore spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb (tzv. P2B) a zákonom č. 329/2025 Z. z. o niektorých administratívnych opatreniach súvisiacich so zhromažďovaním elektronických dôkazov v trestnom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bola transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1544 z tzv. balíčka e-evidence, na základe ktorého Rada vykonáva registráciu jednotlivých povinných subjektov.

Rada vždy pristupovala k regulovaným subjektom proklientsky, aktívne ich informovala o nových povinnostiach a napomáhala k ich správne plneniu. Tento prístup regulované subjekty, ale aj iné štátne orgány, v mnohých prípadoch ocenili. Rada tak nebola vnímaná iba ako regulačný orgán, ale ako partner. Som toho názoru, že prevencia by mala mať prednosť pred represiou. Podstatné by nemalo byť sankcionovať, ale dosiahnuť taký stav, kedy nedochádza k porušovaniu zákona, hoci samozrejme, tento stav nie je možné dosiahnuť úplne.

Rada by preto aj naďalej mala vykonávať osvetové činnosti v oblastiach, ktoré reguluje, a to obzvlášť v prípade nových právnych predpisov, ako sú DSA a EMFA. Netreba však zabúdať ani na klasické médiá, kde by bolo vhodné spolupracovať s lokálnymi a regionálnymi televíznymi vysielateľmi, napr. aj formou cielených workshopov. Dôležitou súčasťou týchto činností je aj vhodne zvolená komunikačná stratégia, prehľadné informovanie na webovom sídle Rady, ako aj pripravená krízová komunikácia.

Na prevenciu prirodzene nadväzuje výkon dohľadu, ktorý by mal byť vykonávaný na základe dopredu stanovených cieľov, ktoré sa ním chcú dosiahnuť. Okrem riešenia podnetov je nevyhnutné vykonávať aj ex offo monitoringy jednotlivých oblastí spadajúcich do pôsobnosti Rady. Z toho dôvodu by Rada mala mať stanovenú stratégiu na konkrétny kalendárny rok a na základe toho správne alokovať svoje personálne kapacity.

Medzi najväčšie výzvy v nadchádzajúcom období v oboch uvedených oblastiach bude patriť činnosť influencerov, kde je vhodné postupovať podľa vopred určenej metodológie, aby boli aj osveta, aj dohľad vykonávané systematicky. Rovnako bude dôležité vhodne nastaviť informovanie o štátnej reklame, aby následne nedochádzalo k nadmernému zaťažovaniu zamestnancov Rady.

V súčasnosti prebieha revízia smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a pripravuje sa tiež Akt o digitálnej férovosti, ktoré sa nevyhnutne dotknú aj činnosti Rady. Obom týmto právnym predpisom sa Rada už aktívne venuje, avšak je nevyhnutné počítať jednak so zapojením na úrovni EBMS, ako aj následne pri ich transpozícii, resp. implementácii na národnej úrovni, pričom celý proces môže trvať aj niekoľko rokov. V tejto

súvislosti je možné nadviazať na dobrú spoluprácu v rámci EBMS, ako aj s gestorskými rezortmi, ktoré budú za transpozíciu, resp. implementáciu zodpovedné.

1 Komunikácia

Komunikácia v sebe nesie viacero aspektov, a to najmä externú komunikáciu Rady ako takej, internú komunikáciu v kancelárii Rady, ako aj komunikáciu medzi radou a kanceláriou.

Ako je uvedené aj v § 109 ods. 5 zákona o mediálnych službách, Rada ako regulátor sa skladá z rady a kancelárie. Hoci medzi týmito zložkami existuje určitý typ nadriadenosti a podriadenosti vzhľadom na to, že rada volí a odvoláva riaditeľa, ktorý následne vedie kanceláriu, v záujme efektívneho fungovania Rady ako celku je nevyhnutné, aby medzi všetkými zložkami existovala synergia a vzájomná dôvera. Z toho dôvodu je dôležité transparentné informovanie jednotlivých zložiek Rady o vykonávaných aktivitách, aby Rada vystupovala jednotne a bola vnímaná ako jeden celok.

Z hľadiska zabezpečenia riadneho fungovania rady, pridelovania vecí do senátov a zastupiteľnosti jednotlivých členov rady, by sa mal každoročne pripravovať rozvrh práce v súlade s § 7 rokovacieho poriadku Rady.

Jednou z kľúčových úloh na najbližšie obdobie je nastavenie jednoznačnej komunikačnej stratégie, na základe ktorej je možné aj lepšie plánovať jednotlivé aktivity a zároveň zvyšovať povedomie verejnosti o činnostiach Rady. Tomu by však mal predchádzať prieskum z hľadiska vnímania Rady verejnosťou, a to jednak celkového povedomia o Rade ako inštitúcii, ako aj kontextu, v akom je Rada vnímaná.

Vhodné by bolo preskúmať možnosti spolupráce s Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky (TASR), vďaka čomu by Rada získala väčší dosah a viac možností na rozširovanie informácií o jej činnosti. Rovnako by bolo vhodné prehodnotiť používanie sociálnych sietí, vďaka ktorým by sa dalo rozšíriť povedomie verejnosti o Rade ako takej, ako aj o jej aktivitách, čím sa opäť môže budovať pozitívne PR. Rada v súčasnosti vydáva dva newslettere týkajúce sa DSA a mediálnej gramotnosti, ktoré považujem za užitočné z hľadiska ich obsahu pre odberateľov, a ktorých vydávanie by malo byť zachované.

S externou komunikáciou súvisí tiež jednotná formálna úprava výstupov, najmä korešpondencie s dohliadanými subjektmi a podávateľmi podnetov na preverenie. Tu už v súčasnosti existujú vzory listov vypracované podľa slovenskej technickej normy 01 6910 Pravidlá písania a úpravy písomností, podľa ktorej musia postupovať všetci zamestnanci Rady.

Interná komunikácia súvisí čiastočne aj s vedením kancelárie, ktoré je uvedené v ďalšom bode tohto projektu. Zamestnanci by mali byť informovaní o všetkých skutočnostiach podstatných pre výkon ich práce, a to vrátane pracovných podmienok. Ako je uvedené aj nižšie, potenciálnym nástrojom môže byť posielanie interného newslettera s dôležitými informáciami pre všetkých zamestnancov, príp. organizovanie pravidelných stretnutí a interných školení.

2 Vedenie kancelárie

Z hľadiska vedenia kancelárie Rady by malo byť úlohou riaditeľa vytvárať motivujúce a stabilné prostredie, aby nedochádzalo k prílišnej fluktuácii zamestnancov, keďže sa tým stráca inštitucionálna pamäť dlhodobých zamestnancov, ktorá v mnohých prípadoch môže pomôcť pri rýchlejšom a efektívnejšom riešení podnetov, monitoringov, správnych konaní a pod. Zároveň by mal, aj v súčinnosti s vedúcimi odborov, presne komunikovať stratégiu dohľadu na kalendárny rok s jej odôvodnením a rozdelením úloh medzi jednotlivé odbory, vďaka čomu sa zamestnanci môžu lepšie pripraviť na nadchádzajúce obdobie a výkon svojej činnosti. Súčinnosť s vedúcimi odborov je nevyhnutná za účelom čo najpresnejšieho stanovenia priorít a cieľov, vďaka

čomu je lepšie vidieť aj skutočný dopad vykonanej práce. Rovnako je vďaka tomu možné presnejšie nastaviť finančné potreby na ďalší rozpočtový rok, a tým konkrétnejšie rozpisť jednotlivé položky rozpočtu.

Riaditeľ by mal podporovať výmenu názorov a odborné diskusie, ako aj aplikáciu dobrých nápadov v praxi, aby zamestnanci vedeli, že na ich názore záleží a môžu reálne ovplyvniť fungovanie regulátora. Rovnako dôležité je umožnenie sebarealizácie, napr. prostredníctvom aktivít, ktoré síce nevyplývajú priamo zo zákona, ale napomáhajú zlepšovaniu povedomia o mediálnom prostredí, nových trendoch a zlepšujú spokojnosť zamestnancov so zamestnaním. Vhodné je tiež informovanie zamestnancov o činnosti Rady, napr. formou interných newsletterov s aktuálnymi informáciami zo zasadnutí rady a regulačnej oblasti vo všeobecnosti. Tým sa dosiahne rovnomerné informovanie všetkých zamestnancov bez ohľadu na odbor, v ktorom sú zaradení.

Priestor vidím v príprave interných manuálov za účelom stanovenia jednotného výkladu konkrétnych povinností a postupov zo strany Rady, čím je možné následne efektívnejšie riešiť vzniknuté problematické situácie a postupovať konzistentne.

V súčasnosti je už nastavená dobrá spolupráca medzi jednotlivými odbormi, a to nielen v prípade prierezových tém, ale aj na bežnej pracovnej úrovni. Zároveň však stále existujú určité medzery v poznaní typu a množstva agendy medzi odbormi. Zlepšenie povedomia o tom, čo všetko má ktorý odbor na starosti, môže pomôcť nielen pri efektívnejšom výkone dohľadu nad jednotlivými subjektami spadajúcimi do kompetencie Rady, ale aj v prípade ostatných aktivít vykonávaných Radou, najmä v cezhraničnej spolupráci v rámci EBMS a EBDS.

V neposlednom rade je dôležitá komunikácia so zamestnancami aj prostredníctvom zamestnaneckej rady za účelom zisťovania spokojnosti s pracovnými podmienkami a v prípade opodstatnenosti ich premietnuť do pracovného poriadku. Vzhľadom na nepodpísanie kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa je možné určité pracovné benefity, ktoré vyplývali práve z kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, upraviť aj v pracovnom poriadku, ktorý by mal obsahovať aj presné určenie možnosti práce z domu. Na určenie presných podmienok v čiastkových veciach, napr. na využívanie umelej inteligencie pri práci, môžu slúžiť aj interné smernice, za účelom zabezpečenia jednotného prístupu zo strany zamestnancov, ako aj ochrany zamestnávateľa v prípade bezpečnostného incidentu.

Okrem povinností je nevyhnutné zamerať sa aj na benefity pre zamestnancov, kde je možné preskúmať možnosti spolupráce s kultúrnymi inštitúciami, napr. formou zliav na kultúrne podujatia. Okrem toho je vhodné pokračovať v každoročnom celouradnom teambuildingu, na ktorom je možné lepšie spoznať kolegov a prebrať pracovné záležitosti v uvoľnenejšej atmosfére. Zároveň sa prostredníctvom týchto akcií prehĺbuje aj povedomie o aktuálnych a nadchádzajúcich témach, ktoré určujú činnosť Rady.

Veľmi dôležitá je tiež práca s ľuďmi, v prípade riaditeľa najmä s vedúcimi jednotlivých odborov, a to uskutočňovaním periodických stretnutí, na ktorých je možné detailnejšie prebrať aktuálnu agendu a vyriešiť otázky týkajúce sa konkrétneho odboru. Nad rámec bežných pracovných stretnutí sú dôležité pravidelné one-on-one stretnutia, na ktorých dostávajú obe strany konštruktívnu spätnú väzbu. Takéto stretnutia je vhodné následne robiť aj na úrovni jednotlivých odborov medzi vedúcimi a ich kolegami, čo umožňuje tiež lepšie poznať šírku agendy každého zamestnanca, vďaka čomu je možné agendu správne prerozdeliť, aby nedochádzalo k nerovnomernému zaťaženiu niektorých zamestnancov.

Kancelária Rady má v súčasnosti cca 80 zamestnancov, pričom stanovený limit zamestnancov na najbližšie roky je 93. Podľa organizačného poriadku v účinnom znení je kancelária zložená zo siedmich odborov, pričom medzi najpočetnejšie patrí analytický odbor a právny odbor. Na efektívne zabezpečenie fungovania väčších odborov by bolo vhodné presnejšie rozdelenie agendy medzi jednotlivých zamestnancov (aj v nadväznosti na určenú stratégiu) a určenie koordinátorov pre konkrétne oblasti, napr. ochrana maloletých, monitorovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, výskum, objektívnosť a nestrannosť a pod. Týmto

spôsobom dôjde k odbremeneniu vedúcich takýchto odborov od niektorých činností, vďaka čomu sa môžu viac venovať práci s ľuďmi a strategickému plánovaniu činnosti odboru ako celku.

Personálne obsadenie kancelárie považujem v súčasnosti za dostačujúce pre výkon zákonných kompetencií Rady, vrátane výkonu dohľadu z vlastnej iniciatívy (pozri ďalšiu časť). Keďže došlo k výraznejšiemu náboru zamestnancov na väčšine odborov, je nevyhnutné najmä zabezpečiť ich skoré zaškolenie z hľadiska fungovania Rady, využívania jednotlivých pracovných nástrojov, ako aj vybavovania podnetov na preverenie a vedenia správnych konaní.

Pokiaľ ide o odborné hľadisko, niektoré odbory (ekonomický, právny) majú už zo svojej podstaty predurčené obsadenie zamestnancami so špecifickým vzdelaním. V prípade ostatných odborov je však vzhľadom na šírku agendy Rady nevyhnutné mať zamestnancov s rôznorodým zameraním, vrátane dátových analytikov, absolventov z odborov mediálnych a komunikačných štúdií, spoločenských vied, politológie, európskych štúdií, sociológie a i. Rôzne odborné znalosti prispievajú k lepšiemu prístupu k posudzovaniu agendy Rady, keďže sa na konkrétne veci dokážu pozrieť ľudia z rôznych perspektív. Vzhľadom na členstvo v európskych a celosvetových združeniach regulátorov je zároveň nevyhnutná vysoká úroveň ovládania angličtiny ako rokovacieho jazyka, a to nielen v prípade odboru medzinárodných vzťahov, ale aj ostatných odborov, čo umožňuje aktívnu účasť kolegov s rôznymi znalosťami problematiky.

3 Výkon dohľadu

Podnety na preverenie vybavujú analytický odbor, odbor dohľadu a právny odbor, a to podľa predmetu podnetu. Pre efektívne vybavovanie podnetov je nevyhnutné mať nastavené konkrétne a najmä jednotné postupy pre všetky odbory, napríklad formou presného postupu od doručenia podnetu, cez jeho zaevidovanie, dožiadanie ďalších informácií v prípade potreby, až po jeho správne vyhodnotenie. Zákon o mediálnych službách umožňuje v § 150 ods. 7 a 8 v konkrétnych prípadoch podnety odložiť. V prípade nejasností si totiž regulátor nemá domýšľať, čo konkrétne podávateľ podnetu namieta, ak to nie je zrejmé, ale takýto podnet odložiť a v prípade potreby následne vykonať vlastný monitoring služby. To následne umožňuje lepšie zamerať kapacity regulátora a vykonávať komplexnejšie monitorinky.

Pre nedostatočné kapacitné možnosti bola Rada často nútená zaoberať sa najmä vybavovaním podnetov a nebol dostatok času na výkon cielených monitoringov. Nedávny nábor nových zamestnancov by mal umožniť zamerať sa na viaceré oblasti, v ktorých by bolo vhodné posilniť monitorovaciu aktivitu Rady.

Medzi hlavné monitorovacie činnosti by mali patriť:

- Monitoring televíznych programových služieb, a to jednak programových služieb, ktorým boli za posledný rok udelené autorizácie vysielania (v priemere cca 10 nových programových služieb za rok) a spustili vysielanie, ako aj lokálnych a „regionálnych“ televíznych programových služieb. Cieľom monitoringu by bolo preverenie dodržiavania podmienok autorizácie, ako aj dodržiavania jednotlivých povinností podľa zákona o mediálnych službách, týkajúcich sa najmä plurality, ľudskej dôstojnosti a mediálnej komerčnej komunikácie. Ideálne by sa monitorovalo 24-hodinové vysielanie programovej služby, pričom takýchto monitoringov by mohlo byť vykonaných min. 25 ročne.
- Monitoring rozhlasových programových služieb. Rozhlasový trh je pomerne stabilný, čiže nové programové služby vysielajúce prostredníctvom analógových terestriálnych frekvencií už veľmi nevznikajú. Pribúdajú však nové internetové rádiá, pri ktorých je takisto nevyhnutné vykonávať podobný monitoring, ako je uvedené vyššie. Opäť by išlo o monitoring 24-hodinového vysielania, a to min. 10 programových služieb ročne.
- Monitoring audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. V tomto prípade by išlo najmä o monitoring služieb poskytovaných na platformách na zdieľanie videí, ktoré zatiaľ nepožiadali o autorizáciu, resp. neoznámili začatie poskytovania služby, pričom v rámci monitoringu by sa zároveň

- preveroval aj súlad s inými povinnosťami, najmä dodržiavanie ľudskej dôstojnosti a podmienok týkajúcich sa mediálnej komerčnej komunikácie. Zmonitorovaných by malo byť min. 40 služieb ročne.
- **Monitoring sprostredkovateľských služieb podľa DSA.** Pri týchto službách neexistuje povinnosť autorizácie alebo registrácie, a teda tento monitoring by bol zameraný na dodržiavanie príslušných povinností podľa typu služby. Opäť by malo ísť o komplexné posúdenie služby z hľadiska všetkých relevantných povinností, pričom výkon dohľadu by sa mal riadiť rizikovosťou služby na základe internej metodológie Rady, a to v rozsahu min. 20 služieb ročne.
- **Multimodálny prístup.** Na poslednom plenárnom zasadnutí EPRA predstaviteľ Európskeho fóra zdravotného postihnutia (EDF) uviedol, že hoci regulátori nedostávajú veľa podnetov na multimodálny prístup, neznamená to, že neexistujú problémy v tejto oblasti. Ďalej poznamenal, že ľudia so zdravotnými postihnutiami sa v každodennom živote stretávajú s viacerými obmedzeniami a pokiaľ by mali na každé poslať sťažnosť, tak by nerobili skoro nič iné. Ani Rada neviduje veľa podnetov na nedodržiavanie povinností týkajúcich sa multimodálneho prístupu. V tejto oblasti je však veľký potenciál vykonať monitoring zameraný na kvalitatívnu stránku titulkov pre nepočujúcich, ako aj hlasového komentovania pre nevidiacich. Tejto aktivite by však malo najprv predchádzať zorganizovanie stretnutia so zástupcami Asociácie nepočujúcich Slovenska a Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, aby Rada vedela, v čom vidia najväčšie nedostatky a na čo je nevyhnutné sa pri následnom monitoringu zamerať.
- **Ochrana maloletých.** Hoci dodržiavanie povinností podľa § 62 zákona č. 264/2022 Z. z. [okrem § 62 ods. 1 písm. b)] patrí do kompetencie Komisie na ochrany maloletých, administratívne zabezpečuje jej fungovanie kancelária Rady, a teda je za jej činnosť v tejto oblasti tiež zodpovedný riaditeľ. Činnosť Komisie sa primárne zameriava na dodržiavanie povinností vysielateľmi, príp. poskytovateľmi klasických audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, avšak jej záber je výrazne širší, preto by bolo vhodné aj v tejto oblasti rozšíriť monitorovacie aktivity o kinodistributérov, ako aj poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie poskytovaných na platformách na zdieľanie videí, kde by išlo o nadväznú aktivitu na vyššie uvedený monitoring vykonávaný radou. Detailné nastavenie monitorovania by bolo závislé od dohody so samotnou Komisiou.

Reálny výkon monitorovania je, samozrejme, závislý od počtu doručených podnetov a využitia personálnych kapacít regulátora na ich riešenie. Ako je však uvedené aj vyššie, Rada zatiaľ nedosiahla stanovený limit počtu zamestnancov, preto by v prípade potreby bolo možné ešte rozšíriť jej personálne obsadenie.

V prípade monitorovacích aktivít je vhodné preskúmať možnosti využitia monitorovacích systémov na báze umelej inteligencie, ktoré môžu zjednodušiť a zefektívniť výkon monitoringu. Obzvlášť užitočné môžu byť takéto systémy pri monitorovaní audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Dôležité je tiež mať nastavené pravidlá pre opakované preverenie dodržiavania povinností v prípadoch sankcionovania služieb napr. pre vysielanie alebo poskytovanie služby bez autorizácie, ako aj v prípade porušenia povinností podľa DSA, ktoré je možné napraviť na základe prvého upozornenia na porušenie zákona zo strany Rady. Aby nedochádzalo k šikanóznym konaniam, sa ako vhodná doba na opätovné skontrolovanie služby javí 6 mesiacov. Táto doba by vo väčšine prípadov mala byť dostatočne dlhá na to, aby si sankcionovaný subjekt splnil povinnosti, za ktoré bol prvýkrát sankcionovaný. Zároveň to pomôže tomu, aby nebola sankčná činnosť Rady vnímaná ako nesystematická a neefektívna.

V prípade vedenia správnych konaní dochádzalo tiež k nárazu na kapacitné obmedzenia právneho odboru, ktorý sa pri poslednom nábore zamestnancov výraznejšie rozšíril. Hoci na uloženie sankcie podľa zákona o mediálnych službách je stanovená 6-mesačná subjektívna lehota (a v prípade DSA 12-mesačná), ideálne by bolo dosiahnuť ukončenie správneho konania do 4 mesiacov od jeho začatia. Samozrejme, túto lehotu nie je možné určiť paušálne, pretože každý prípad má inú náročnosť a inú potrebu získavania podkladov pre rozhodnutie, avšak v prípade bežných vecí, ktoré si nevyžadujú ďalšie dokazovanie, by mala byť 4-mesačná lehota postačujúca.

4 Mediálna gramotnosť a výskum

Podľa § 110 ods. 3 písm. j) zákona o mediálnych službách patrí do pôsobnosti Rady iniciovať a vykonávať aktivity podporujúce mediálnu gramotnosť. V prvom rade považujem za veľký prínos vznik samostatného odboru a prijatie ďalších zamestnancov, ktorí sa tejto oblasti budú v Rade venovať. Rada už v súčasnosti koordinuje platformu Mediálna gramotnosť+, ktorej členmi sú ako verejné inštitúcie, tak aj vzdelávacie inštitúcie, mimovládne a neziskové organizácie, či jednotliví odborníci. Platforma sa neustále rozrastá aj o nové subjekty, vďaka čomu prepája široké spektrum ľudí, ktorí sa venujú mediálnej gramotnosti z rôznych hľadísk. Prepojením jednotlivých subjektov dochádza k lepšej výmene skúseností, aplikovaniu už existujúcich poznatkov aj propagácii ich činností. Okrem toho pripravuje kancelária Rady newsletter a príspevky na sociálnych sieťach Facebook, Instagram a LinkedIn. Vo všetkých ohľadoch funguje táto platforma na vysokej úrovni a v tejto činnosti je jednoznačne potrebné pokračovať.

Rovnako považujem za užitočné pokračovať v účasti na Týždňoch mediálneho vzdelávania a Týždni mediálnej a informačnej gramotnosti, počas ktorých Rada pripravuje workshopy pre odborníkov, žiakov aj učiteľov. V roku 2026 mali veľký ohlas dve iniciatívy realizované počas Týždňov mediálneho vzdelávania, a to workshop *Matilda*, ktorí dokážu využiť učitelia pri výučbe vďaka pripraveným metodickým materiálom, a súťaž *Zodpovedný influencer* pre žiakov základných a stredných škôl, ktorá efektívne prepojila kompetencie Rady v oblasti dohľadu a podpory mediálnej gramotnosti. Ide o aktivity, ktoré majú na jednej strane reálny prínos pre svojich adresátov a na druhej strane prispievajú k pozitívnemu vnímaniu Rady. V ďalších rokoch by preto bolo vhodné zamyslieť sa nad prípravou obdobných aktivít.

Hlavnou aktuálnou prioritou v oblasti mediálnej gramotnosti je príprava a realizácia štúdie mediálnych kompetencií dospeléj populácie Slovenskej republiky, ktorej zámerom je priniesť ucelený obraz o tom, ako verejnosť pristupuje k médiám, ako ich využíva, ako analyzuje a hodnotí mediálne obsahy, do akej miery rozpoznáva obsah potenciálne škodlivý pre maloletých a ako reflektuje spoločenskú úlohu médií. Výsledky štúdie pomôžu pri formulovaní odborných stanovísk a odporúčaní, ako aj cielení ďalších aktivít v oblasti mediálnej gramotnosti.

Okrem výkonu výskumu v oblasti mediálnej gramotnosti patrí výkon výskumnej a analytickej činnosti v mediálnej oblasti na účel sledovania a hodnotenia stavu mediálneho prostredia do agendy analytického odboru kancelárie Rady. Pri poslednom nábore zamestnancov došlo v prípade tohto odboru aj k posilneniu kapacít práve v tejto oblasti, prijatím zamestnancov zameraných na dátovú analýzu, príp. s praktickými znalosťami mediálneho prostredia zo svojich predchádzajúcich zamestnaní. Cieľom je získať lepší prehľad o mediálnom prostredí Slovenskej republiky ako celku, to znamená poznať, ako funguje reklamný trh, ako funguje zadávanie reklamy, ako sa vykonáva meranie sledovanosti, atď. Tieto poznatky budú obzvlášť užitočné pri posudzovaní koncentrácií na mediálnom trhu (pozri nižšie).

Okrem toho to však prispeje k lepšiemu porozumeniu fungovania slovenského reklamného trhu ako takého, kedy sa propagačné aktivity čoraz viac presúvajú do online prostredia, najmä do sféry influencerov, čo pomôže pri výkone monitorovacích aktivít súvisiacich s audiovizuálnymi mediálnymi službami na požiadanie (pozri vyššie).

V neposlednom rade bude možné efektívnejšie a presnejšie analyzovať údaje o štátnej reklame, keďže povinnosť oznamovať zadávanie alebo prijímanie štátnej reklamy sa týka tisícov subjektov, pričom znenie zákonnej povinnosti do určitej miery znemožňuje jednoduché krížové porovnávanie oznamovaných údajov.

5 Národná a medzinárodná spolupráca

Rada je dlhodobo rešpektovaným partnerom nielen na európskej, ale aj celosvetovej úrovni, o čom svedčí jej aktivita v Európskej rade pre mediálne služby (EBMS) a Európskom výbore pre digitálne služby (EBDS), ako aj

v Európskej platforme regulačných orgánov (EPRA) a Globálnej sieti regulátorov online bezpečnosti (GOSRN), pričom v posledných troch menovaných zastáva pozíciu podpredsedu a v rámci EBMS vedie jednu zo štyroch pracovných skupín. Zároveň sa v rámci EBMS a EBDS aktívne zapája v rámci všetkých pracovných skupín, čím prispieva k ich riadnemu fungovaniu. Táto aktivita je prínosom pre prenos poznatkov ako zo strany Rady k ostatným regulačným úradom v rámci Európskej únie, ako aj naopak, kedy dokáže implementovať poznatky získané z jednotlivých pracovných skupín do vnútroštátnej agendy, a tým účinnejšie reagovať na nové výzvy.

Veľkým prínosom je aj skutočnosť, že Rada je aj mediálnym regulátorom, aj koordinátorom digitálnych služieb, a preto môže efektívne vykonávať dohľad napr. nad platformami na zdieľanie videí, na ktoré sa vzťahujú oba právne predpisy EÚ.

Prioritou v medzinárodnej spolupráci by tak aj na ďalšie obdobie mala patriť aktívna účasť vo všetkých pracovných skupinách a vedenie jednej pracovnej skupiny ako v EBMS, tak aj v EBDS. Takisto by sa Rada mala podieľať aj na monitorovacích aktivitách mimo pracovných skupín, keďže umožňujú jednak ešte bližšiu spoluprácu s európskymi regulátormi, ako aj získavanie ďalších poznatkov o mediálnom prostredí na úrovni EÚ.

Čo sa týka účasti v GOSRN, som toho názoru, že by bolo vhodné aj naďalej zastávať pozíciu podpredsedu, keďže to Rade umožňuje riešiť veci nielen na európskej úrovni, ale aj na tej svetovej. Ide o ideálne miesto na zdieľanie skúseností medzi krajinami s rôznymi regulačnými rámcami.

Rada tiež v súčasnosti zastáva pozíciu podpredsedu v EPRA, pričom na tejto pozícii môže byť ešte jeden ďalší pracovný rok. V tomto prípade stojí za zváženie uchádzať sa na tento posledný rok o pozíciu predsedu EPRA na jar 2027 a následne na jar 2028 usporiadať plenárne zasadnutie v Bratislave. Naposledy sa plenárne zasadnutie EPRA konalo na Slovensku v roku 2018, preto by išlo o vhodné zavŕšenie pôsobenia Rady v predsedníctve EPRA.

Rada je rovnako spoľahlivým partnerom na národnej úrovni a má veľmi dobré pracovné vzťahy s viacerými relevantnými rezortmi a úradmi, ako sú Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, alebo Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb.

Jednotlivé rezorty oceňujú expertízu zamestnancov Rady, proaktívny prístup k riešeniu problémov a ochotu pomôcť pri implementácii nových nariadení alebo transpozícií nových smerníc, príp. pri príprave nových legislatívnych pravidiel na národnej úrovni, kedy opäť zohrávajú veľkú úlohu skúsenosti a znalosti získané v rámci zapojenia do európskych sietí regulátorov.

Táto spolupráca je v konečnom dôsledku výhodná aj pre samotnú Radu, keďže umožňuje presadiť aj jej návrhy, a tým zlepšiť reguláciu v oblastiach, nad ktorými dohliada Rada. Preto je vhodné túto spoluprácu zachovať aj naďalej a podporovať výmenu informácií medzi jednotlivými rezortmi/úradmi a Radou.

6 Hospodárenie regulátora

Podľa § 109 ods. 1 zákona o mediálnych službách je Rada štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočtovú kapitolu všeobecná pokladničná správa. Riaditeľ podľa § 122 ods. 3 písm. a) bod 2. zákona o mediálnych službách predkladá rade na schválenie návrh rozpočtu regulátora na príslušný rozpočtový rok vrátane jeho záväzných ukazovateľov, ktorého súčasťou je návrh rozpočtu na zabezpečenie činnosti rady.

Efektívne hospodárenie súvisí so zvolenou stratégiou na jednotlivé kalendárne roky, pretože je vďaka tomu možné presnejšie určiť priority a tomu podriaďovať aj rozpis jednotlivých položiek rozpočtu, napr. v prípade realizovania väčšieho prieskumu verejnej mienky, ako bolo uvedené vyššie pri časti týkajúcej sa mediálnej gramotnosti, alebo v prípade vykonávania dohľadu, pri ktorom regulátor vie, že bude potrebné zakúpiť konkrétne monitorovacie programy, v prípade organizovania väčších podujatí a pod. Presný rozpis plánovaných činností tak pomôže k presnejšiemu stanoveniu jednotlivých položiek rozpočtu, a tým aj k presnejšiemu čerpaniu rozpočtu. Výsledkom by tak malo byť vyčerpanie celého rozpočtu, príp. jeho väčšej časti. Nie je samozrejme možné dopredu určiť úplne všetky okolnosti, ktoré môžu podmieniť čerpanie rozpočtu počas kalendárneho roka, je však vhodné pripraviť sa na jeho čerpanie čo najlepšie. Zastávam názor, že v prípade nevyčerpania rozpočtu je lepšie a hospodárnejšie zvyšné peňažné prostriedky vrátiť ako ich minúť na tovary a služby, ktoré nie sú nevyhnutné pre chod Rady.

7 Ďalšie aktivity

Táto časť obsahuje prístup k vykonávaniu konkrétnych právomocí Rady a je rozdelená na tri časti, a to podľa toho, z ktorého z troch základných právnych predpisov Európskej únie vychádza.

7.1 AVMSD

Zoznam významných podujatí

Podľa § 24 zákona o mediálnych službách by Rada mala vydať všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví zoznam významných podujatí. Tento právny predpis sa vydáva po odsúhlasení zoznamu významných podujatí Európskou komisiou.

Významné podujatie je politické, spoločenské, kultúrne alebo športové podujatie, ktoré spĺňa najmenej dve z týchto podmienok:

- jeho výsledok má osobitný a všeobecný ohlas a je predmetom záujmu aj tej časti verejnosti, ktorá podujatia takého charakteru zvyčajne nesleduje,
- má neopakovateľný kultúrny význam pre obyvateľov a osobitne sa v ňom prejavujú prvky ich kultúrnej identity alebo
- je významným medzinárodným podujatím a zúčastňuje sa na ňom štátna reprezentácia.

Rada v tejto veci už vykonala zber údajov o sledovanosti, pripravila predbežný zoznam významných podujatí, ku ktorému následne prebehla verejná konzultácia a individuálne stretnutia s držiteľmi práv k podujatiam, ako aj subjektmi, ktoré vzniesli pripomienky v rámci verejnej konzultácie. Prioritou najbližšieho obdobia je pripraviť finálnu verziu zoznamu spolu s odôvodnením zaradenia konkrétnych podujatí na zoznam a vyrovnaním sa so všetkými vznesenými námietkami, ako aj ďalšími sprievodnými dokumentmi, a jeho predloženie Európskej komisii na schválenie. Finalizácia podkladov by mala byť prioritou na najbližšie mesiace, aby mohli byť zaslané na schválenie v roku 2027.

7.2 EMFA

Koncentrácie

Rada vykonávala dohľad nad pluralitou informácií a transparentnosťou majetkových a personálnych vzťahov už pred prijatím EMFA. Podľa § 101 ods. 6 zákona o mediálnych službách by Rada mala vydať všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví podrobnosti o posudzovaní vplyvu na pluralitu informácií na mediálnom trhu, posudzovaní reklamného trhu a podrobnosti o vyhodnocovaní rizík narušenia plurality informácií. Príprava tejto vyhlášky by mala byť jednou z priorít na najbližšie obdobie a v ideálnom prípade prijatá v roku 2027.

V súčasnosti je však vhodné počkať na usmernenia, ktoré pripravuje Európska komisia podľa čl. 22 ods. 3 EMFA, ku ktorým EBMS pripravuje tzv. position paper. Tieto usmernenia by sa mali týkať nasledujúcich prvkov:

- očakávaný vplyv koncentrácie na mediálnom trhu na pluralitu médií vrátane jej vplyvu na formovanie verejnej mienky a na rozmanitosť mediálnych služieb a mediálnej ponuky na trhu s prihliadnutím na online prostredie a záujmy, prepojenia alebo činnosti strán v iných mediálnych podnikoch alebo podnikoch nesúvisiacich s médiami,
- záruky pre redakčnú nezávislosť vrátane opatrení prijatých poskytovateľmi mediálnych služieb s cieľom zaručiť nezávislosť redakčných rozhodnutí,
- to, či v prípade, ak by ku koncentrácii na mediálnom trhu nedošlo, by strany zapojené do koncentrácie na mediálnom trhu zostali hospodársky udržateľné a či existujú akékoľvek možné alternatívy na zabezpečenie ich hospodárskej udržateľnosti.

Vzhľadom na to, že usmernenia môžu výrazne pomôcť pri príprave vyhlášky Rady, bolo by vhodné počkať na ich dokončenie a rovno ich implementovať. V oblasti koncentrácií je výrazne napred taliansky mediálny regulátor, preto by bolo vhodné tiež inšpirovať sa relevantnými talianskymi vnútroštátnymi predpismi. Okrem toho je nevyhnutné nadviazať bližšiu spoluprácu s Protimonopolným úradom, ktorý vykonáva dohľad nad koncentraciami z pohľadu súťažného práva, a to jednak pri finalizácii vyhlášky Rady, ako aj nastavení vzájomného informovania v prípadoch koncentrácií na mediálnom trhu, aby oba orgány mohli vykonávať svoje kompetencie efektívne a príp. aj paralelne, čo pomôže aj predvídateľnosti rozhodovania.

Štátna reklama

Informovanie o štátnej reklame zo strany poskytovateľov médií aj zo strany orgánov verejnej moci a verejných subjektov je novou povinnosťou na základe nariadenia EMFA, ktoré bolo implementované, okrem iného, do zákona o mediálnych službách s účinnosťou od novembra 2025. Rada v tejto veci vykonala ešte v danom roku informovanie povinných subjektov o novej povinnosti a následne vykonala zber údajov. Pri prvotnom zbere údajov boli identifikované viaceré nedostatky, ktoré je nevyhnutné adresovať v nadchádzajúcom období, aby budúci rok prebehol zber údajov jednoduchšie a dalo sa s nimi ďalej lepšie pracovať.

Informovanie zo strany Rady bolo viacerými subjektmi hodnotené veľmi pozitívne, pričom aj tento rok je vhodné opätovne informovať všetky povinné subjekty v dostatočnom časovom predstihu a zároveň podrobne vysvetliť spôsob, akým treba údaje poskytnúť. Týmto spôsobom bude možné pripraviť presnejšiu analýzu či už do výročnej správy, ako aj pre účely prípadných správnych konaní.

Nezávislosť verejnoprávneho vysielateľa

Monitorovanie dodržiavania záruk nezávislosti verejnoprávneho vysielateľa je takisto novou kompetenciou Rady, ktorej výsledky sa zverejňujú v jej výročnej správe. Rada už túto kompetenciu vykonala za rok 2025, avšak vzhľadom na krátku účinnosť novely implementujúcej nariadenie EMFA nebolo možné vykonať komplexnejší monitoring.

V ďalších rokoch by sa mala táto kompetencia vykonávať v širšom ponímaní, a to jednak monitorovaným časovým obdobím (napr. dvakrát dva mesiace počas kalendárneho roka), ako aj tematickým zameraním. Zamerať by sa mal nielen na spravodajské programy a programy aktuálnej publicistiky a informovanie o politických témach, ale aj na jednotlivé témy, ktorým bol vo vysielaní verejnoprávneho vysielateľa daný alebo naopak nedaný priestor. Okrem toho je vhodné posúdiť aj celkové programové zameranie programových služieb vzhľadom na poslanie verejnoprávneho vysielateľa uvedené v zákone o Slovenskej televízii a rozhlas. Na to je možné využiť aj masovo-komunikačné prostriedky, ako sú prehľady programov a pod.

7.3 DSA

V prípade DSA sa väčšina podnetov na preverenie týka služieb usadených mimo Slovenskej republiky, nad ktorými vykonávajú dohľad koordinátori digitálnych služieb iných krajín, príp. aj Európska komisia v prípade veľmi veľkých online platforiem (VLOP) a veľmi veľkých online vyhľadávačov (VLOSE). Z toho dôvodu musí Rada podnety na takéto služby postupovať krajine usadenia služby.

Avšak podľa čl. 65 ods. 2 DSA, ak má koordinátor digitálnych služieb dôvodné podozrenie, že poskytovateľ VLOP alebo VLOSE systematicky porušuje niektoré z ustanovení DSA, čo má závažný vplyv na príjemcov v jeho členskom štáte, môže Európskej komisii predložiť riadne odôvodnenú žiadosť o posúdenie danej záležitosti.

Existuje teda priestor na zber dôkazov o systematických porušeníach nariadenia DSA a ich následné predloženie Európskej komisii za účelom iniciovania konania v danej veci. Týmto spôsobom je možné efektívne prispieť k výkonu dohľadu nad VLOPkami aj zo strany ostatných členských štátov. V tejto súvislosti navrhujeme zamerať sa v prvom rade na oblasť online podvodov, ktorá úzko súvisí aj s ochranou spotrebiteľov. Mnohé online podvody (napr. rôzne investičné podvody, falošné obchody a pod.) začínajú práve na online platformách. Táto oblasť poskytuje príležitosť spolupracovať najmä so Slovenskou bankovou asociáciou a Národnou bankou Slovenska pri zbere dôkazov o systematickom porušovaní relevantných článkov DSA, najmä v súvislosti s transparentnosťou reklám a posudzovaním a zmierňovaním rizík. Zároveň ide o oblasť, ktorej adresovanie má reálny pozitívny dopad na spotrebiteľov a používateľov online platforiem, ako aj vhodnú komunikačnú príležitosť pre zviditeľnenie aktivít Rady.